

Handläggare
Eva Ryblad
Miljöinspektör
Miljökontoret
08-523 013 11
eva.ryblad@sodertalje.se

Tove Gram
Trafikingenjör
Samhällsbyggnadskontoret
08-523 026 14
tove.gram@sodertalje.se

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet
Johanna.jansson@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss gällande översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Miljödepartementet M2020/00276/KI

Södertälje kommun har 2020-03-24 fått möjlighet att yttra sig över en remiss från miljödepartementet, M2020/00276/KI. Kommunstyrelsens ordförande har i beslut 2020-04-07 § 22 delegerat till tekniska nämnden och miljönämnden att för Södertälje kommuns del besvara remissen.

I remissen redovisas Statskontorets och Naturvårdsverkets uppdrag om översyn av systemet för åtgärdsprogram för luftkvalitet. I uppdragen har ingått föreslå möjliga lösningar för att förbättra systemet som medför att åtgärdsprogrammen blir mer effektiva verktyg för att EU:s gränsvärden och att de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft inte överskrids.

Södertälje kommun välkomnar förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet.

Yttrande

Uppdragen grundar sig bland annat i att tidigare statliga utredningar pekar på systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen och att EU-kommissionen driver två överträdelseärenden mot Sverige, dels gällande att Sverige inte har införlivat luftkvalitetsdirektivet korrekt i lagstiftningen, dels att åtgärderna i de svenska åtgärdsprogrammen inte har varit tillräckliga för att hålla perioden då gränsvärdena överskrids så kort som möjligt. Sverige har enligt kommissionen överskridit gränsvärdena för partiklar på ett fortlöpande och varaktigt sätt.

Statskontoret föreslår fyra åtgärder som bland annat handlar om att Naturvårdsverket får ett utökat uppdrag gällande tillsyn av att åtgärdsprogram upprättas och följs samt att vägledningen för att ta fram åtgärdsprogrammen förbättras.

Naturvårdsverket föreslår tjugo åtgärder som, bland annat, handlar om ändringar i regelverket för att förbättra kontrollen av luftkvaliteten och åtgärdsprogrammen, ändrad organisation för kontroll av åtgärdsprogrammets kvalitet och resultat samt att en nationell åtgärdsplan behövs som komplement till de regionala och lokala åtgärdsprogrammen. Naturvårdsverket pekar även på behov av flera utredningar, till exempel hur kommunerna ska få mandat för att förbättra efterlevnaden av dubbdäcksförbud och andra miljözonskrav och utredning om hur trängselskattens avgifter och parkeringsavgifter kan differentieras utifrån miljökrav.

Kommunen anser att de åtgärder och förslag som Statskontoret och Naturvårdsverket har tagit fram över lag är väl utformade och nödvändiga för att effektivisera arbetet för att förbättra luftkvaliteten.

Nedan följer de förslag rubricerade utifrån remissernas kapitelindelning som kommunen har synpunkter på:

Statskontorets förslag

5.1 Förslagen innebär ökade kostnader för staten

Det kan tilläggas att förslagen indirekt kan ge minskade kostnader för bland annat sjukvård då färre personer drabbas av hälsoproblem eller förtida död kopplat till luftföroreningar. Detta är ännu en aspekt

som gör det motiverat att avsätta pengar på ett förbättrat arbete med upprättande och uppföljning av åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverkets förslag

2. Förslag till förbättrad kontroll av luftkvaliteten

2.2 Nationell modellering av luftkvalitet i tätorter

Förslaget att genomföra en nationell modellering är bra, men kommunen anser att det är mycket viktigt att det arbete som utförs inom Östra Sveriges luftvårdsförbund gällande mätningar och beräkningar ska kunna föras in i en nationell modellering, så att det inte behöver göras ett dubbelarbete.

4. Förslag till kompletterande regelverk för ett effektivare och mer proaktivt luftvårdsarbete

4.2 Förslag att ta fram en Nationell åtgärdsplan

Kommunen anser att det finns ett stort behov av en sådan samordning av åtgärder för att komma tillrätta med de utsläpp som orsakas av verksamheter som kommunerna inte kan råda över, till exempel de statliga vägarna.

4.3 Förebyggande luftkvalitetstrategi (FLIS)

Detta är ett bra förslag för att förtydliga behovet av att arbeta långsiktigt med luftvårdsfrågorna i kommunerna. Det kan även leda till synergieffekter såsom förbättrat klimat, minskat buller, förbättrad hälsa och vara ett bra stöd i kommunens arbete med detaljplaner. Det kommer att behövas en tydlig vägledning för vad dessa strategier ska innehålla.

Kommunen anser att även länsstyrelsen behöver involveras i arbetet med strategierna. Det behövs en samverkan med Trafikverket eftersom deras vägnät också påverkar luften i kommunen. En dialog måste hållas mellan kommun och Trafikverket för att exempelvis diskutera genomfartstrafik, övervakningen av de statliga vägarna och hur ansvarsfördelningen ser ut.

Kommunen anser att det är rimligt att använda den övre utvärderingströskeln som gräns för när luftkvalitetsstrategier ska upprättas.

5. Verktyg och mandat i åtgärdsprogrammen

Avsnitt 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 och 5.6

Förslagen är bra exempel på åtgärder som kan ge avsevärd effekt. Dessa bör utredas vidare för att förtydliga vilka konsekvenser det får för kommunerna. Det behöver klargöras vem som har ansvar och tar kostnader för ökad bemanning av parkeringsvakter samt uppsättning och drift av kameraövervakning.

För miljönämnden

Lars Greger (MP)
Ordförande

§ 103

Diariennr: TN-2020-00296

Yttrande över remiss: Naturvårdsverkets och Statskontorets rapporter "Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet"**Tekniska nämndens beslut**

Nämnden välkomnar förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet. Nämnden beslutar att anta förslaget till yttrande som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har fått möjlighet att yttra sig över en remiss från miljödepartementet gällande översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet. Kommunstyrelsens ordförande har delegerat till tekniska nämnden och miljönämnden att för Södertälje kommuns del besvara remissen.

I remissen redovisas Statskontorets och Naturvårdsverkets uppdrag om översyn av systemet för åtgärdsprogram för luftkvalitet. I myndigheternas uppdrag har ingått att föreslå möjliga lösningar för att förbättra systemet så att åtgärdsprogrammen blir mer effektiva verktyg för att EU:s gränsvärden och att de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft inte överskrids. Uppdragen grundar sig bland annat i att tidigare statliga utredningar pekar på systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen och att EU-kommissionen driver två överträdelseärenden mot Sverige.

Ärendet är samberett av samhällsbyggnadskontoret och miljökontoret. Kontoren anser att de åtgärder och förslag som Statskontoret och Naturvårdsverket har tagit fram överlag är väl utformade och nödvändiga för att effektivisera arbetet för att förbättra luftkvaliteten. Kontoren föreslår tekniska nämnden och miljönämnden att Södertälje kommun i sitt yttrande över remissen ska välkomna förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet. Kontoret föreslår även att ett antal synpunkter lämnas kopplade till specifika förslag från Naturvårdsverket respektive Statskontoret.

Forts. § 103

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadskontoret och miljökontorets tjänsteskrivelse, 2020-05-29

Förslag till yttrande, 2020-05-29

Remiss från Miljödepartementet, 2020-03-24, M2020/00276/KI

Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Naturvårdsverket, NV-02575-19

Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Statskontoret, 2020:5

Delegationsbeslut KS 2020-04-07 § 22

Yrkande

Ordförande Tage Gripenstam (C) yrkar bifall till kontorets förslag.

Beslutet skickas till

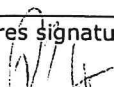
Miljödepartementet

Miljönämnden

Kommunstyrelsen

Akten

Handläggare på Sbk och Mk

Handläggare

Eva Ryblad

Miljöinspektör

Miljökontoret

08-523 013 11

eva.ryblad@sodertalje.se

Tove Gram

Trafikingenjör

Samhällsbyggnadskontoret

08-523 026 14

tove.gram@sodertalje.se

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Remiss- Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Miljödepartementet M2020/00276/KI

Kontorens förslag till nämnderna

Södertälje kommun välkomnar förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet. Tekniska nämnden och Miljönämnden beslutar att anta förslaget till yttrande som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har 2020-03-24 fått möjlighet att yttra sig över en remiss från miljödepartementet, M2020/00276/KI. Kommunstyrelsens ordförande har i beslut 2020-04-07 § 22 delegerat till tekniska nämnden och miljönämnden att för Södertälje kommuns del besvara remissen.

I remissen redovisas Statskontorets och Naturvårdsverkets uppdrag om översyn av systemet för åtgärdsprogram för luftkvalitet. I uppdragen har ingått att föreslå möjliga lösningar för att förbättra systemet så att åtgärdsprogrammen blir mer effektiva verktyg för att EU:s gränsvärden och de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft inte överskrids.

Uppdragen grundar sig bland annat i att tidigare statliga utredningar pekar på systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen och att EU-kommissionen driver två överträdelseärenden mot Sverige, dels gällande att Sverige inte har införlivat luftkvalitetsdirektivet korrekt i lagstiftningen, dels att åtgärdena i de svenska åtgärdsprogrammen inte har varit tillräckliga för att hålla perioden då gränsvärdena överskrids så kort som möjligt. Sverige har enligt kommissionen överskridit gränsvärdena för partiklar på ett fortlöpande och varaktigt sätt.

Statskontoret föreslår fyra åtgärder som bland annat handlar om att Naturvårdsverket får ett utökat uppdrag gällande tillsyn av att åtgärdsprogram upprättas och följs samt att vägledningen för att ta fram åtgärdsprogrammen förbättras.

Naturvårdsverket föreslår tjugo åtgärder som, bland annat, handlar om ändringar i regelverket för att förbättra kontrollen av luftkvaliteten och åtgärdsprogrammen, ändrad organisation för kontroll av åtgärdsprogrammets kvalitet och resultat samt att en nationell åtgärdsplan behövs som komplement till de regionala och lokala åtgärdsprogrammen. Naturvårdsverket pekar även på behov av flera utredningar, till exempel hur kommunerna ska få mandat för att förbättra efterlevnaden av dubbdäcksförbud och andra miljözonskrav och utredning om hur trängselskattens avgifter och parkeringsavgifter kan differentieras utifrån miljökrav.

Yttrande

Kommunen anser att de åtgärder och förslag som Statskontoret och Naturvårdsverket har tagit fram över lag är väl utformade och nödvändiga för att effektivisera arbetet för att förbättra luftkvaliteten.

Nedan följer de förslag rubricerade utifrån remissernas kapitelindelning som kommunen har synpunkter på:

Statskontorets förslag

5.1 Förslagen innebär ökade kostnader för staten

Det kan tilläggas att förslagen indirekt kan ge minskade kostnader för bland annat sjukvård då färre personer drabbas av hälsoproblem eller förtida död kopplat till luftföroreningar. Detta är ännu en aspekt som gör det motiverat att avsätta pengar på ett förbättrat arbete med upprättande och uppföljning av åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverkets förslag

2. Förslag till förbättrad kontroll av luftkvaliteten

2.2 Nationell modellering av luftkvalitet i tätorter

Förslaget att genomföra en nationell modellering är bra, men kommunen anser att det är mycket viktigt att det arbete som utförs inom Östra Sveriges luftvårdsförbund gällande mätningar och beräkningar ska kunna föras in i en nationell modellering, så att det inte behöver göras ett dubbelarbete.

4. Förslag till kompletterande regelverk för ett effektivare och mer proaktivt luftvårdsarbete

4.2 Förslag att ta fram en Nationell åtgärdsplan

Kommunen anser att det finns ett stort behov av en sådan samordning av åtgärder för att komma tillrätta med de utsläpp som orsakas av verksamheter som kommunerna inte kan råda över, till exempel de statliga vägarna.

4.3 Förebyggande luftkvalitetstrategi (FLIS)

Detta är ett bra förslag för att förtydliga behovet av att arbeta långsiktigt med luftvårdsfrågorna i kommunerna. Det kan även leda till synergieffekter såsom förbättrat klimat, minskat buller, förbättrad hälsa och vara ett bra stöd i kommunens arbete med detaljplaner. Det kommer att behövas en tydlig vägledning för vad dessa strategier ska innehålla.

Kommunen anser att även länsstyrelsen behöver involveras i arbetet med strategierna. Det behövs en samverkan med Trafikverket eftersom deras vägnät också påverkar luften i kommunen. En dialog måste hållas mellan kommun och Trafikverket för att exempelvis diskutera genomfartstrafik, övervakningen av de statliga vägarna och hur ansvarsfördelningen ser ut.

Kommunen anser att det är rimligt att använda den övre utvärderingströskeln som gräns för när luftkvalitetsstrategier ska upprättas.

5. Verktyg och mandat i åtgärdsprogrammen

Avsnitt 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 och 5.6

Förslagen är bra exempel på åtgärder som kan ge avsevärd effekt. Dessa bör utredas vidare för att förtydliga vilka konsekvenser det får för kommunerna. Det behöver klargöras vem som har ansvar och tar kostnader för ökad bemanning av parkeringsvakter samt uppsättning och drift av kameraövervakning.

Beslutsunderlag

- Remiss från Miljödepartementet, 2020-03-24, M2020/00276/KI
- Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Naturvårdsverket, NV-02575-19
- Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Statskontoret, 2020:5
- Delegationsbeslut KS 2020-04-07 § 22
- Tjänsteskrivelse, daterad 2020-05-29
- Förslag till yttrande, daterat 2020-05-29

Ärendefördjupning

EU-direktivet om luftkvalitet och renare luft i Europa, det så kallade luftkvalitetsdirektivet, anger mål för luftkvaliteten så att skadliga effekter på människors hälsa och miljön som helhet ska kunna undvikas, förebyggas eller minskas. I Sverige regleras luftkvalitet i miljöbalken och i detalj i bland annat luftkvalitetsförordningen och Naturvårdsverkets föreskrifter. Där anges också de miljökvalitetsnormer som ska klaras. Om miljökvalitetsnormerna inte klaras inom till exempel en kommun eller ett län, måste åtgärdsprogram tas fram.

I Miljömålsberedningen (SOU 2016:47) och från regeringen (Skr. 2017/18:230) har systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen påpekats, till exempel att åtgärderna i programmen har varit otillräckliga, att de inte har genomförts eller varit tillräckligt effektiva, att sanktioner har saknats och att ansvarsfördelning mellan kommun, länsstyrelse och regering har varit otydlig.

Statskontoret och Naturvårdsverket har fått liknande uppdrag från regeringen att se över och analysera systemet för arbetet med åtgärdsprogram för luftkvaliteten.

Statskontoret har lagt fyra förslag för att öka programmens effektivitet:

- Låt Naturvårdsverket besluta direkt om kommunen eller länsstyrelsen ska ta fram åtgärdsprogram, istället för att låta beslutet gå via länsstyrelsen.
- Förbättra Naturvårdsverkets vägledning i arbetet med åtgärdsprogram.
- Låt Naturvårdsverket kvalitetsgranska fastställda program utifrån kraven i regelverken, och återkoppla till berörda aktörer.
- Låt Naturvårdsverket följa upp åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har tagit fram femton förslag till åtgärder och fem förslag till ytterligare utredningar. Dessa samlas under följande rubriker:

2. Förslag till förbättrad kontroll av luftkvaliteten

- 2.2 Nationell modellering av luftkvalitet i alla tätorter
- 2.3 Utökat stöd och vägledning genom granskning av de kommunala kontrollstrategierna
- 2.4 Förbättrat stöd till kommunerna från Referenslaboratoriet för tätortsluft – mätningar
- 2.5 Tydligare och mer rationella krav kring objektiv skattning

3. Förslag till förändringar i åtgärdsprogrammen

- 3.2 Möjlighet för Naturvårdsverket att lyfta ofullständiga åtgärdsprogram till regeringen
- 3.3 Naturvårdsverket utökar sin stödjande funktion vid framtagande och genomförande av åtgärdsprogram
- 3.4 Arbetet med åtgärdsprogram ska redovisas årligen till Naturvårdsverket
- 3.5 Utveckling av nationellt modelleringsverktyg för att underlätta och förbättra kommunernas problem- och åtgärdsanalyser
- 3.6 Naturvårdsverket ges möjlighet att rapportera behov av nytt åtgärdsprogram direkt till kommun
- 3.7 Förtydligande om när ett åtgärdsprogram måste vara upprättat

4. Förslag till kompletterande regelverk för ett effektivare och mer proaktivt luftvårdsarbete

- 4.2 Förslag att ta fram en Nationell åtgärdsplan
- 4.3 Förebyggande luftkvalitetsstrategi (FLIS)

5. Verktyg och mandat i åtgärdsprogrammen

- 5.2 Naturvårdsverket stödjer Transportstyrelsens förslag om hur regelefterlevnaden av miljözonsbestämmelser ska säkerställas
- 5.3 Utredning om hur efterlevnaden av dubbdäcksförbudet kan förbättras
- 5.4 Utsläppsdifferentierad trängselskatt
- 5.5 Differentierad avståndsbaserad vägselitageskatt
- 5.6 Differentierad parkeringsavgift på allmän platsmark
- 5.7 Bilpoolsparkering på allmän platsmark
- 5.8 Framtagande av stöd för hur luftkvalitet och MKN ska hanteras i planeringsprocessen
- 5.9 Övriga studerade verktyg

Samberedning

Ärendet har samberetts av miljökontoret och samhällsbyggnadskontoret.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Statskontoret bedömer att kostnaden för kommunerna inte kommer att öka med de förslag som lagts.

Naturvårdsverket bedömer att förslagen kan innebära ett visst ökat resursbehov hos kommunerna, men att arbetet kommer att underlättas, till exempel genom förenklade regelverk, ökat stöd genom nationella modelleringar och förbättrad vägledning från Naturvårdsverket.

Andreas Klingström
TF Samhällsbyggnadsdirektör

Annika Linde
Enhetschef Stadsmiljö

Helena Götherfors
Miljöchef

Beslutet skickas till

Miljödepartementet, m.remissvar@regeringskansliet

Johanna.jansson@regeringskansliet.se

Tekniska nämnden

Handläggare

Tove Gram

Trafikingenjör

Samhällsbyggnadskontoret

08-523 026 14

tove.gram@sodertalje.se

Eva Ryblad

Miljöinspektör

Miljökontoret

08-523 013 11

eva.ryblad@sodertalje.se

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet

Johanna.jansson@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss gällande översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Miljödepartementet M2020/00276/KI

Södertälje kommun har 2020-03-24 fått möjlighet att yttra sig över en remiss från miljödepartementet, M2020/00276/KI. Kommunstyrelsens ordförande har i beslut 2020-04-07 § 22 delegerat till tekniska nämnden och miljönämnden att för Södertälje kommuns del besvara remissen.

I remissen redovisas Statskontorets och Naturvårdsverkets uppdrag om översyn av systemet för åtgärdsprogram för luftkvalitet. I uppdragen har ingått föreslå möjliga lösningar för att förbättra systemet som medför att åtgärdsprogrammen blir mer effektiva verktyg för att EU:s gränsvärden och att de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft inte överskrids.

Södertälje kommun välkomnar förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet.

Yttrande

Uppdragen grundar sig bland annat i att tidigare statliga utredningar pekar på systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen och att EU-kommissionen driver två överträdelseärenden mot Sverige, dels gällande att Sverige inte har införlivat luftkvalitetsdirektivet korrekt i lagstiftningen, dels att åtgärderna i de svenska åtgärdsprogrammen inte har varit tillräckliga för att hålla perioden då gränsvärdena överskrids så kort som möjligt. Sverige har enligt kommissionen överskridit gränsvärdena för partiklar på ett fortlöpande och varaktigt sätt.

Statskontoret föreslår fyra åtgärder som bland annat handlar om att Naturvårdsverket får ett utökat uppdrag gällande tillsyn av att åtgärdsprogram upprättas och följs samt att vägledning för att ta fram åtgärdsprogrammen förbättras.

Naturvårdsverket föreslår tjugo åtgärder som, bland annat, handlar om ändringar i regelverket för att förbättra kontrollen av luftkvaliteten och åtgärdsprogrammen, ändrad organisation för kontroll av åtgärdsprogrammets kvalitet och resultat samt att en nationell åtgärdsplan behövs som komplement till de regionala och lokala åtgärdsprogrammen. Naturvårdsverket pekar även på behov av flera utredningar, till exempel hur kommunerna ska få mandat för att förbättra efterlevnaden av dubbdäcksförbud och andra miljözonskrav och utredning om hur trängselskattens avgifter och parkeringsavgifter kan differentieras utifrån miljökrav.

Kommunen anser att de åtgärder och förslag som Statskontoret och Naturvårdsverket har tagit fram över lag är väl utformade och nödvändiga för att effektivisera arbetet för att förbättra luftkvaliteten.

Nedan följer de förslag rubricerade utifrån remissernas kapitelindelning som kommunen har synpunkter på:

Statskontorets förslag

5.1 Förslagen innebär ökade kostnader för staten

Det kan tilläggas att förslagen indirekt kan ge minskade kostnader för bland annat sjukvård då färre personer drabbas av hälsoproblem eller förtida död kopplat till luftföroreningar. Detta är ännu en aspekt

som gör det motiverat att avsätta pengar på ett förbättrat arbete med upprättande och uppföljning av åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverkets förslag

2. Förslag till förbättrad kontroll av luftkvaliteten

2.2 Nationell modellering av luftkvalitet i tätorter

Förslaget att genomföra en nationell modellering är bra, men kommunen anser att det är mycket viktigt att det arbete som utförs inom Östra Sveriges luftvårdsförbund gällande mätningar och beräkningar ska kunna föras in i en nationell modellering, så att det inte behöver göras ett dubbelarbete.

4. Förslag till kompletterande regelverk för ett effektivare och mer proaktivt luftvårdsarbete

4.2 Förslag att ta fram en Nationell åtgärdsplan

Kommunen anser att det finns ett stort behov av en sådan samordning av åtgärder för att komma tillrätta med de utsläpp som orsakas av verksamheter som kommunerna inte kan råda över, till exempel de statliga vägarna.

4.3 Förebyggande luftkvalitetstrategi (FLIS)

Detta är ett bra förslag för att förtydliga behovet av att arbeta långsiktigt med luftvårdsfrågorna i kommunerna. Det kan även leda till synergieffekter såsom förbättrat klimat, minskat buller, förbättrad hälsa och vara ett bra stöd i kommunens arbete med detaljplaner. Det kommer att behövas en tydlig vägledning för vad dessa strategier ska innehålla.

Kommunen anser att även länsstyrelsen behöver involveras i arbetet med strategierna. Det behövs en samverkan med Trafikverket eftersom deras vägnät också påverkar luften i kommunen. En dialog måste hållas mellan kommun och Trafikverket för att exempelvis diskutera genomfartstrafik, övervakningen av de statliga vägarna och hur ansvarsfördelningen ser ut.

Kommunen anser att det är rimligt att använda den övre utvärderingströskeln som gräns för när luftkvalitetsstrategier ska upprättas.

5. Verktyg och mandat i åtgärdsprogrammen

Avsnitt 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 och 5.6

Förslagen är bra exempel på åtgärder som kan ge avsevärd effekt. Dessa bör utredas vidare för att förtydliga vilka konsekvenser det får för kommunerna. Det behöver klargöras vem som har ansvar och tar kostnader för ökad bemanning av parkeringsvakter samt uppsättning och drift av kameraövervakning.

För Tekniska Nämnden

Tage Gripenstam (C)
Ordförande

§ 61 Svar på remiss från Miljödepartementet – Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, M2020/00276/KI

Dnr: ALLM.2020.1450

Miljönämndens beslut

Södertälje kommun välkomnar förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet. Miljönämnden antar kontorets förslag till yttrande daterat 2020-05-29 som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har 2020-03-24 fått möjlighet att yttra sig över en remiss från Miljödepartementet, M2020/00276/KI. Kommunstyrelsens ordförande har i beslut 2020-04-07, § 22 delegerat till tekniska nämnden och miljönämnden att för Södertälje kommuns del besvara remissen.

I remissen redovisas Statskontorets och Naturvårdsverkets uppdrag om översyn av systemet för åtgärdsprogram för luftkvalitet. I uppdragen har ingått att föreslå möjliga lösningar för att förbättra systemet så att åtgärdsprogrammen blir mer effektiva verktyg för att EU:s gränsvärden och de svenska miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft inte överskrids.

Uppdragen grundar sig bland annat i att tidigare statliga utredningar pekar på systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen och att EU-kommissionen driver två överträdelseärenden mot Sverige, dels gällande att Sverige inte har införlivat luftkvalitetsdirektivet korrekt i lagstiftningen, dels att åtgärderna i de svenska åtgärdsprogrammen inte har varit tillräckliga för att hålla perioden då gränsvärdena överskrids så kort som möjligt. Sverige har enligt kommissionen överskridit gränsvärdena för partiklar på ett fortlöpande och varaktigt sätt.

Statskontoret föreslår fyra åtgärder som bland annat handlar om att Naturvårdsverket får ett utökat uppdrag gällande tillsyn av att åtgärdsprogram upprättas och följs samt att vägledningen för att ta fram åtgärdsprogrammen förbättras.

Naturvårdsverket föreslår tjugo åtgärder som, bland annat, handlar om ändringar i regelverket för att förbättra kontrollen av luftkvaliteten och åtgärdsprogrammen, ändrad organisation för kontroll av åtgärdsprogrammets kvalitet och resultat samt att en nationell åtgärdsplan behövs som komplement till de regionala och lokala åtgärdsprogrammen. Naturvårdsverket påpekar även på behov av flera utredningar, till exempel hur kommunerna ska få mandat för att förbättra efterlevnaden av dubbdäcksförbud och andra miljözonskrav och utredning om hur trängselskattens avgifter och parkeringsavgifter kan differentieras utifrån miljökrav.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från miljökontoret och samhällsbyggnadskontoret daterad 2020-05-29

Miljökontoret, förslag till yttrande daterat 2020-05-29

Kommunstyrelsen, delegationsbeslut 2020-04-07, § 22

Miljödepartementet, remiss 2020-03-24

Naturvårdsverket, Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, NV-02575-19

Statskontoret, Översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Statskontoret 2020:5

Justerandes signum

Anslagsdatum

2020-06-23

Ultdragsbestyrkande

§ 61 forts

Yrkande

Ordförande Lars Greger (MP) yrkar bifall till kontorets förslag.

Beslutet skickas till

- Miljödepartementet, m.remissvar@regeringskansliet.se, Johanna.jansson@regeringskansliet.se
- Tekniska nämnden
- Akten

Justerandes signum

Anslagsdatum

2020-06-23

Utdragsbestyrkande

Handläggare

Eva Ryblad

Miljöinspektör

Miljökontoret

08-523 013 11

eva.ryblad@sodertalje.se

Tove Gram

Trafikingenjör

Samhällsbyggnadskontoret

08-523 026 14

tove.gram@sodertalje.se

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet

Johanna.jansson@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss gällande översyn av åtgärdsprogram för luftkvalitet, Miljödepartementet M2020/00276/KI

Södertälje kommun har 2020-03-24 fått möjlighet att yttra sig över en remiss från miljödepartementet, M2020/00276/KI. Kommunstyrelsens ordförande har i beslut 2020-04-07 § 22 delegerat till tekniska nämnden och miljönämnden att för Södertälje kommuns del besvara remissen.

I remissen redovisas Statskontorets och Naturvårdsverkets uppdrag om översyn av systemet för åtgärdsprogram för luftkvalitet. I uppdragen har ingått föreslå möjliga lösningar för att förbättra systemet som medför att åtgärdsprogrammen blir mer effektiva verktyg för att EU:s gränsvärden och att de svenska miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft inte överskrids.

Södertälje kommun välkomnar förslaget att införa åtgärder för att öka kvaliteten på åtgärdsprogrammet för luftkvalitet.

Yttrande

Uppdragen grundar sig bland annat i att tidigare statliga utredningar pekar på systembrister i arbetet med åtgärdsprogrammen och att EU-kommissionen driver två överträdelseärenden mot Sverige, dels gällande att Sverige inte har införlivat luftkvalitetsdirektivet korrekt i lagstiftningen, dels att åtgärderna i de svenska åtgärdsprogrammen inte har varit tillräckliga för att hålla perioden då gränsvärdena överskrids så kort som möjligt. Sverige har enligt kommissionen överskridit gränsvärdena för partiklar på ett fortlöpande och varaktigt sätt.

Statskontoret föreslår fyra åtgärder som bland annat handlar om att Naturvårdsverket får ett utökat uppdrag gällande tillsyn av att åtgärdsprogram upprättas och följs samt att vägledningen för att ta fram åtgärdsprogrammen förbättras.

Naturvårdsverket föreslår tjugo åtgärder som, bland annat, handlar om ändringar i regelverket för att förbättra kontrollen av luftkvaliteten och åtgärdsprogrammen, ändrad organisation för kontroll av åtgärdsprogrammets kvalitet och resultat samt att en nationell åtgärdsplan behövs som komplement till de regionala och lokala åtgärdsprogrammen. Naturvårdsverket pekar även på behov av flera utredningar, till exempel hur kommunerna ska få mandat för att förbättra efterlevnaden av dubbdäcksförbud och andra miljözonskrav och utredning om hur trängselskattens avgifter och parkeringsavgifter kan differentieras utifrån miljökrav.

Kommunen anser att de åtgärder och förslag som Statskontoret och Naturvårdsverket har tagit fram över lag är väl utformade och nödvändiga för att effektivisera arbetet för att förbättra luftkvaliteten.

Nedan följer de förslag rubricerade utifrån remissernas kapitelindelning som kommunen har synpunkter på:

Statskontorets förslag

5.1 Förslagen innebär ökade kostnader för staten

Det kan tilläggas att förslagen indirekt kan ge minskade kostnader för bland annat sjukvård då färre personer drabbas av hälsoproblem eller förtida död kopplat till luftföroreningar. Detta är ännu en aspekt

som gör det motiverat att avsätta pengar på ett förbättrat arbete med upprättande och uppföljning av åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverkets förslag

2. Förslag till förbättrad kontroll av luftkvaliteten

2.2 Nationell modellering av luftkvalitet i tätorter

Förslaget att genomföra en nationell modellering är bra, men kommunen anser att det är mycket viktigt att det arbete som utförs inom Östra Sveriges luftvårdsförbund gällande mätningar och beräkningar ska kunna föras in i en nationell modellering, så att det inte behöver göras ett dubbelarbete.

4. Förslag till kompletterande regelverk för ett effektivare och mer proaktivt luftvårdsarbete

4.2 Förslag att ta fram en Nationell åtgärdsplan

Kommunen anser att det finns ett stort behov av en sådan samordning av åtgärder för att komma tillrätta med de utsläpp som orsakas av verksamheter som kommunerna inte kan råda över, till exempel de statliga vägarna.

4.3 Förebyggande luftkvalitetstrategi (FLIS)

Detta är ett bra förslag för att förtydliga behovet av att arbeta långsiktigt med luftvårdsfrågorna i kommunerna. Det kan även leda till synergieffekter såsom förbättrat klimat, minskat buller, förbättrad hälsa och vara ett bra stöd i kommunens arbete med detaljplaner. Det kommer att behövas en tydlig vägledning för vad dessa strategier ska innehålla.

Kommunen anser att även länsstyrelsen behöver involveras i arbetet med strategierna. Det behövs en samverkan med Trafikverket eftersom deras vägnät också påverkar luften i kommunen. En dialog måste hållas mellan kommun och Trafikverket för att exempelvis diskutera genomfartstrafik, övervakningen av de statliga vägarna och hur ansvarsfördelningen ser ut.

Kommunen anser att det är rimligt att använda den övre utvärderingströskeln som gräns för när luftkvalitetsstrategier ska upprättas.

5. Verktyg och mandat i åtgärdsprogrammen

Avsnitt 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 och 5.6

Förslagen är bra exempel på åtgärder som kan ge avsevärd effekt. Dessa bör utredas vidare för att förtydliga vilka konsekvenser det får för kommunerna. Det behöver klargöras vem som har ansvar och tar kostnader för ökad bemanning av parkeringsvakter samt uppsättning och drift av kameraövervakning.

För miljönämnden

Lars Greger (MP)
Ordförande